

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE NORGES FISKERIER 1967 NR. 6

VINTERSILDFISKET
1967

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1968

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE NORGES FISKERIER 1967 NR. 6

VINTERSILDFISKET
1967

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1968

Forord

Beretningen om vintersildfisket 1967 er utarbeidet av sekretær I, Harald Jensen, Fiskeridirektoratet.

Til arbeidet med beretningen har vært nyttet materiale fra vintersildopp-synet nord for Stad, og materiale og opplysninger som Noregs Sildesalslag velvilligst har stillet til disposisjon.

Bergen, i oktober 1968.

Klaus Sunnanå

Per L. Mietle

Innhold

Tekst

	Side
Fiskets gang	7
Drivgarnsfisket	9
Settegarnsfisket	10
Snurpenotfisket	11
Trålfisket	15
Ilandbringelse og bruk av fangsten	15
Deltakingen i fisket	18
Forskjellig	20
Forlis	20
Sunnhetstilstanden — Ulykker	20
Utenlandske fiskere	20
Redskapstap og slitasje	20
Støtte til vintersildfisket 1967.....	21
Flyleting etter sild	21
Vintersildoppsynet.....	21

Tabeller

1. Vintersild fisket med garn. Mengde oppfisket i hver uke på de ulike felt.....	9
2. Vintersild fisket med snurpenot. Mengde oppfisket i hver uke på de ulike felt	12
3. Vintersild fisket med trål mengde oppfisket i hver uke på de ulike felt	15
4. Fangstmengde vintersild brakt i land i de ulike kommuner og fylker	17
5. Drivgarnslag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, redskaper, ekkolodd m.v. og mann.....	22
6. Settegarnslag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, redskaper, ekkolodd m.v. og mann.....	22
7. Snurpenotlag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, notbåter, redskaper, ekkolodd m.v. og mann	23
8. Trål-lag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, redskaper, ekkolodd m.v. og mann.....	24
9. Hjelpelag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, notbåter, ekkolodd m.v. og mann.....	25

Fiskets gang

Relativt rike vintersildforekomster i de senere år sammen med en sterkt utbygget vintersildflåte med stor fangstkapasitet ga håp om et vellykket vintersildfiske i 1967. Slik sesongen artet seg ble fisket imidlertid nærmest skuffende, med et ilandbrakt kvantum sild på ca. 1 mill. hl mindre enn året før.

Sildetyngden som søkte inn mot norskekysten i 1967 lå etter både fiskernes og havforskernes mening fullt på høyde med fjorårets. Uheldige værforhold, både i begynnelsen av storsildfisket og under så godt som hele vårsildfisket, førte imidlertid til at det ilandbrakte kvantum sild, ca. 4 mill. hl, bare lå på høyde med et middels førkrigskvantum.

For snurpeflåten sett under ett ble sesongen preget av ujevnhet. Det samme kan for så vidt sies om garnflåten, mens derimot trålerne hadde jevne fangster.

I de senere år har en hatt to atskilte innsig av sild til norskekysten. Ett som har søkt gyteområdet Røstbanken og Vestfjorden med Træna som sørgrense, og et med gyteområde Ona — Sklinnabanken.

Havforskningsinstituttet planla sine sildeundersøkelser etter dette, og F/F «G.O. Sars» med teknisk konsulent Gudmund Vestnes som toktleder ble i begynnelsen av desember 1966 dirigert til havområdet mellom Møre og Øst-Island for å kartlegge de hydrografiske forhold og samtidig forsøke å lokalisere silda. Tilsvarende oppgave hadde F/F «Johan Hjort» i havområdet utfor Nord-Norge fra Lofoten nordover til Ingøy, til ca. 200 mil ut av kysten. Fartøyet gikk fra Bergen den 15. november med avdelingsleder Finn Devold som toktleder.

Av Finn Devolds beretning «Sildeinnsiget 1967», gjengitt i «Fiskets Gang» nr. 16, 1967, framgår blant annet at en ventet å finne silda langs en kaldt-vannsfront som strekker seg i sørvestlig retning inn mot Senja. Trass i inngående undersøkelser som ble utvidet til områdene lengre nord og vest, inn mot det iskalde vannet i Grønlandsbekkenet, ble ingen sildestimer observert. Den konklusjon ble derfor trukket at en ikke kunne vente innsig til Andenes-Røstbanken-Vestfjorden under sesongen 1967, og meddelelse her

om ble gjort kjent gjennom radio og presse straks etter at toktet var avsluttet den 5. desember 1966.

Finn Devold avslutter sin beretning med følgende konklusjoner:

«Det sørlige innsiget forløp noenlunde som ventet. Tyngden av innsiget fordelte seg noe lengre nord enn tidligere, men dette kan forklares av temperaturforholdene over bankområdet under selve hovedinnsiget. Senere innsig ga også denne sesong sørgrensen av hovedfisket ved Buagrunnen. Sist i sesongen ble det påvist gytende sild også på Sunnmøre. Hvorvidt dette kommer av forandrete hydrografiske forhold, tør en ennå ikke ha noen mening om.

Sildeinnsiget mot Nord-Norge uteble helt, noe som imidlertid ble varslet om i begynnelsen av desember.

Mengden av sild som søkte inn mot Nordmøre og Trøndelag var i sesongen 1967 fullt på høyde med sesongen 1966, og det er ingen tvil om at det oppfiskete kvantum ville ha passert fjorårets, hvis værforholdene hadde vært like gode.»

Den første storsildfangst ble tatt den 31. januar. Fangsten var på 700 hl snurpesild og ble tatt 40 nautiske mil av Orskjæra. Første storsildfangst i 1966 ble tatt nøyaktig samme dato, men dette år 85 nautiske mil av land. Silda var således litt tidligere under kysten i 1967.

Om sildegangen beretter oppsynssjef Andr. L. Giske blant annet at silda de første dagene ség langs Eggakanten nordover til forbi Skalmen. Noen dager med dårlig vær førte til at fiskerne ikke hadde særlig god kontakt med innsiget. Silda ség imidlertid nord- og innover, og sto i et bredt belte fra nord av Vingleia til nord av Buagrunnen. Hovedtyngden samlet seg i området fra vest av Sula til vest av Skalmen. Silda holdt seg hele tiden på dypt vann, slik at forholdene var ideelle for fangst med dype ringnøter. Sildeinnsiget stoppet ved Halten, og det var bare stråler av sild som gikk videre nordover til Helgeland. Mellom Vingleia og Sletringen ble silda stående noen dager, og fisket på denne strekningen var godt så lenge været var lagelig. Lenger ute i sesongen ség silda sørover til Skalmen — Grip og videre til Orskjæra og Buagrunnen. I siste del av sesongen var det til dels meget sild på Sunnmørsfeltene. Silda gikk helt inn på de vanlige torskebankene på Mebotnen og inn for Fausken, og garnbåter som fisket her fikk opptil 40—50 hl sild i draget i torskegarna. Noen få settegarnsbåter som driftet her noen dager fikk gode fangster. Seigarnsfiskerne meldte om gode silderegistreringer på Svatongene og ut mot Storegga. Ulagelig vær hindret imidlertid snurpeflåten i å følge med sildegangen, og vårsildesesongen kan en trygt si ble fullstendig ødelagt av uvær.

I alt ble det oppfisket 3 996 163 hl vintersild denne sesong. Herav var 3 239 242 hl storsild og 756 921 hl vårsild. Kvantumet i 1966 var 4 955 430

Tabell 1.

Vintersild fisket med garn i 1967.

Fangstfelt	Fangstmengde i uken som endte den							
	11/2	18/2	25/2	4/3	11/3	18/3	25/3	I alt
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Sula	189	509	25	—	—	—	—	723
Sletringen	—	111	—	—	—	—	—	111
Titran	—	2 019	—	—	—	—	—	2 019
Haugjegla	—	595	—	—	—	—	—	595
Storbåen	—	1 472	450	—	—	—	—	1 922
Bøfølingen	—	—	—	255	—	—	—	255
Grippfeltet	113	—	1 161	5 556	—	—	—	6 830
Buagrunnen	—	—	1 947	—	—	—	—	1 947
Storholmen	—	—	—	91	—	—	—	91
Fausken	—	—	—	—	5 046	5 887	—	10 933
Sør-Skorpa	—	—	—	—	—	310	99	409
	302	4 706	3 583	5 902	5 046	6 197	99	25 835

hl vintersild fordelt med 3 220 320 hl på storsild og 1 725 110 hl på vårsild.

Samlet førstehåndsverdi utgjorde i 1967 kr. 89 289 054. (Ordinært pristilskudd er tatt med i førstehåndsverdien.)

Av det oppfiskete kvantum i 1967 ble det med garn tatt 8 396 hl storsild og 17 439 hl vårsild, med snurp 3 209 345 hl storsild og 734 293 hl vårsild, og med trål 21 501 hl storsild og 5 189 hl vårsild.

Storsildsesongen gikk ut torsdag den 23. februar kl. 24, og vårsildsesongen den 1. april kl. 24. Fisket etter den 12. mars var imidlertid ubetydelig.

Om fisket for de forskjellige redskapsklasser kan ellers berettes:

DRIVGARNSFISKET

En har i tidligere årsberetninger for vintersildfisket omtalt den sterkt synkende deltakelsen i drivgarnsfisket. Deltakelsen i dette fisket gikk ytterligere ned i 1967 — bare 10 drivgarnslag ble innmeldt til oppsynet.

Fangstforholdene har i de siste vintersildsesonger vært svært ugunstige for drivgarnsflåten. Drivgarnsfiskerne har derfor i stor utstrekning gått over til seifiske, og mange deltar i vintersildfisket som håvere og hjelpere for snurpeflåten.

Fra det fåtall drivgarnslag som deltok i fisket i 1967 savner en meldinger om fisket fra dag til dag. Etter hva en har fått opplyst, holdt driverne seg på feltet fra Grip til Sula ca. 8—10 n.m. av land, og det ble tatt en del brukbare fangster ved Skalmen — Storboden — Sletringen og Sula. For det meste lå imidlertid fangstene på bare 10—100 hl på nattsett.

Dårlig vær og få fangstdøgn førte til et skralt totalresultat for drivgarnsfisket i 1967. Den alminnelige mening blant fiskerne synes å være at fisket med drivgarn har utspilt sin rolle.

SETTEGARNSFISKET

Til oppsynet ble det i alt innmeldt 21 rene settegarnslag. En antar imidlertid at ca. 35 båter fisket med settegarn, idet en del båter drev kombinert hjelpevirksomhet og settegarnsfiske.

Vedvarende uvær med kuling og stor sjøgang vanskeliggjorde fisket med settegarn, og resultatet for de fleste som fisket med dette redskap ble så godt som mislykket. Et fåtall båter som fisket på Sunnmørsfeltene sent i vårsildsesongen — i dagene 10.—15. mars — drog imidlertid bra fangster på dagsett sør av Fausken. Resultatet for disse båtene ble relativt godt, med sesongfangster fra 1 000 til 1 500 hl. pr. båt.

Silda gikk i 1967 ikke inn på Buagrunden, men stanset noen få dager utenfor Griptarene på Bøfølingen. Settegarnsfisket på Grip-feltet ble imidlertid en skuffelse helt fra prøvenattsett ble dratt den 23. februar og til storparten av båtene drog hjem i begynnelsen av mars. Fangstene var små og ujevne fra 0 til 10 hl på nattsett, og fra 10 til 40 hl på dagsett.

Trolig gytte en stor tyngde av silda over større områder ved Mebotnen og Fausken, og oppsynsbetjent Johan Runde som tjenestegjorde om bord i O/S «Utvær» under vintersildfisket uttaler i sin rapport at det var en stor forømmelse at det ikke var ute spesiell letebåt for settegarnsfiskerne. Så fram et letebåt hadde vært ute, og da spesielt på Sunnmørsbankene, ville settegarnsfisket i 1967 etter oppsynsbetjentens mening blitt relativt godt.

Om settegarnsfisket kan ellers berettes:

23. februar. De første settegarnsbåter dro prøvenattsett ved Bøfølingen. Resultat svarte garn.

24. februar. Prøvenattsett ved Griptarene. Fangster opptil 60 hl i alt.

25. februar. 15 båter drog dagsett ved Bøfølingen. Meget ujevne fangster på opptil 40 hl pr. sett. Fisket varte ved hele dagen.

27. februar. 30 båter drog dagsett ved Bøfølingen — ujevne fangster fra 0 til 10 hl pr. sett. Fisket fortsatte med samme resultat hele dagen.

28. februar. Trass i uvær drog 3 båter nattsett ved Bøfølingen. Resultat 10 hl pr. sett. Dagsett ble forsøkt med resultat fangster opptil 40 hl pr. sett. Uværet økte på utover dagen og fisket ble avbrudt. Totalt landligge fram til 3. mars.

4. mars. Noen få båter forsøkte med dagsett ved Bøfølingen, men det ble svarte garn. Vinden økte på til liten storm og båtene gikk til lands. Landligge fram til 10. mars da en båt drog nattsett sør av Fausken og fikk

fra 20 til 40 hl pr. sett. De fleste settegarnsbåtene drog nå på heimveg, men noen snudde og deltok i fisket ved Fausken.

11. mars. 10 båter drog nattsett syd av Fausken og fikk gode fangster, jevnt over 30 hl pr. sett. Fisket fortsatte utover dagen med fangster fra 20 til 30 hl pr. sett.

13. mars. 11 båter drog dagsett ved Fausken — gode fangster fra 10 til 40 hl pr. sett — mest 20 til 25 hl. Fisket fortsatte hele dagen.

14. mars. 11 båter drog nattsett med ujevne fangster fra 5 til 10 hl pr. sett, enkelte sett opptil 25 hl. Fisket bedret seg utover dagen, men fisket måtte avbrytes på grunn av dårlig vær.

15. mars. 3 båter drog nattsett ved Fausken — fangster opptil 30 hl pr. sett. 8 båter forsøkte dagsett, og fangstene ble fra lite og opptil 25 hl pr. sett. Været var meget dårlig og silda sto på små flekker.

Resten av uken var det vedvarende uvær, og båtene sluttet av fisket og drog heim.

SNURPENOTFISKET.

Oppfisket kvantum snurpenotsild utgjorde i alt 3 943 638 hl mot 4 787 822 hl i foregående sesong. Av kvantumet i 1967 var 3 209 345 hl storsild og 734 293 hl vårsild. Snurpernes andel av det totale kvantum vinter-sild utgjorde 98,7 prosent, mot 96,6 prosent i 1966.

Sammenlikner en snurpeflåtens oppfiskete kvantum storsild med fjor-årets kvantum som utgjorde 3 161 660 hl, ser en at snurperne gjorde det helst litt bedre på storsilda i 1967. Det feilslåtte vårsildfisket i 1967 ble imidlertid utslagsgivende for snurpeflåtens totale fangstkvantum sammenliknet med totalkvantumet året før, idet snurpernes ilandbrakte kvantum vårsild lå ca. 900 000 hl lavere enn i 1966.

Snurpeflåtens store fangstkapasitet tatt i betraktning kan ikke snurpefisket i 1967 karakteriseres som godt. For de fleste av snurperne ble sesongen nærmest en skuffelse, men et ilandbrakt kvantum på nærmere 4 mill. hl virker imponerende sett på bakgrunn av de så godt som sammenhengende ugunstige værforhold.

Generelt kan en si at fisket i begynnelsen av sesongen vesentlig foregikk på strekningen Skalmen — Sletringen — Sula, 10 til 15, til dels opptil 20 n.m. av land. Silda sto hele tiden på dypt vann — ideelt for de store og dype ringnøtene. Senere i sesongen ble det fisket på strekningen Grip — Bua-grunnen — Steinmaren — Langgrunnsbanken — Mebotnen — Runde. Noen få fangster ble tatt så langt inne som ved Geitmaren.

Det ble tatt en del store snurpefangster, særlig på Sulafeltet. Således ble det berget et enkeltkast på om lag 13 000 hl som ble lastet i håvere. Strøm-

Tabell 2.

Vintersild fisket med snurpenot i 1967.

Fangstfelt	Fangstmengde i uken som endte den						
	4/2	11/2	18/2	25/2	4/3	11/3	I alt
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Halten	—	7 178	6 570	1 949	—	2 224	17 921
Finnvær	—	—	1 766	32 865	—	—	34 631
Vingleia	—	780	2 190	4 142	—	—	7 112
Sula	1 086	52 566	1 404 766	919 700	—	—	2 378 118
Frøyabanken .	44 828	2 513	1 779	3 482	—	—	52 602
Slettringen . .	—	37 314	30 517	16 569	—	—	84 400
Titranhavet . .	—	—	11 645	14 016	—	—	25 661
Ramsøyfjorden	—	781	1 981	—	—	—	2 762
Haugjegla . . .	—	—	11 864	11 383	—	—	23 247
Storneset	75 984	—	—	—	—	—	75 984
Skalmen	—	7 834	8 531	24 978	—	—	41 343
Storbåen	—	—	18 206	5 173	—	—	23 379
Bøfølgingen . . .	—	840	—	1 658	—	—	2 498
Grippfeltet . . .	9 371	59 626	864	482 419	97 900	—	650 180
Storegga	18 140	8 665	—	—	—	—	26 805
Steinmaren . .	833	—	—	—	472	—	1 305
Orskjæra	—	—	—	8 955	5 435	—	14 390
Buagrunnen . .	—	4 720	—	233 226	164 989	—	402 935
Onahavet	19 627	—	—	—	—	—	19 627
Storholmfeltet.	—	—	—	—	4 124	—	4 124
Rundefeltet . . .	1 540	—	—	—	6 794	46 280	54 614
	171 409	182 817	1 500 679	1 760 515	279 714	48 504	3 943 638

forholdene var imidlertid uberegnelige og førte til ujevne fangstresultater for snurperne.

Deltakelsen i snurpenotfisket var også i 1967 relativt stor. Hele flåten fra Nord-Norge var på feltet før loddefisket tok til, likeledes den del av snurpeflåten som fisket i Egersund-området i januar. Også til denne sesongen var det anskaffet flere nye kraftblokkbåter, og en kan trygt si at vintersildflåten ble dominert av kraftblokksnurpere, hjelpere og håvere. Det ser ut for at intet er spart for å gjøre båt og bruk så effektive som mulig i et moderne sildefiske.

Om snurpefisket fra dag til dag kan ellers berettes:

31. januar. Første sildefangst, 700 hl, tatt 40 n.m. av Orskjæra.

1. februar. Noen få fangster fra 300 til 4 000 hl tatt fra 70 til 110 n.m. av land. Vanskelige vind- og værforhold førte til mange bomkast. Silda var vill.

2. februar. Påfriskende vind fra sørvest hindret for en stor del fisket. 66 fangster innmeldt med tilsammen 56 000 hl.

3. februar. Fortsatt dårlig vær. Silda går raskt mot land, 14 fangster på tilsammen 12 000 hl.

4. februar. Snurpefiske 40—45 n.m. nord-vest av Skalmen og ved Storegga. Innmeldt 109 fangster fra 300 til 3 200 hl, i alt 112 000 hl. Sterk strøm og mange bomkast.

6. februar. Værhindring og landligge.

7. februar. Kuling og landligge.

8. februar. Sterk nordlig kuling med snøbyger. Det ble meldt om bra sildestimer mellom Vingleia og Halten 10—15 n.m. av land. Sild ble også registrert 10 n.m. nordvest av Griptarene. Delvis utseiling og noen fangster fra 200 til 2 500 hl.

9. februar. Påfriskende vind, men en del kasting foregående kveld. Innmeldt dagsfangst 49 000 hl.

10. februar. Liten sørvest kuling med sterk strøm. Få fangster på tilsammen 11 900 hl.

11. februar. Frisk sørvest bris. Kasting ved Skalmen — Storboen — Slettingen — Sula. Fangster fra 200 til 4 000 hl. Dagsfangst 132 000 hl.

13. februar. Utseiling om morgenen. Frisk vind og en del sjø. Ut på kvelden kasting på strekningen vest av Slettingen og nordover til ostkanten av Frøyabanken.

14. februar. Sørlig bris — kasting Haugjegla — Slettingen — Sula 8 til 10 n.m. av land. Fangster fra 250 til 4 500 hl, i alt 70 000 hl. En håfisker meldte om registrering av en sildestim 1 n.m. i utstrekning og 130 meter dyp 85 n.m. vest av Florø.

15. februar. Sørstlig lett bris. Kasting fra Haugjegla til Sula. 166 innmeldte fangster fra 200 til 7 000 hl, tilsammen 230 000 hl.

16. februar. Sørstlig lett bris. Kasting Slettingen — Sula med en rekke gode fangster. I alt innmeldt 320 000 hl.

17. februar. Lett bris, kaldt vær. Godt snurpefiske også i dag Skalmen — Sula. I alt innmeldt 282 fangster på tilsammen 400 000 hl.

18. februar. Lett bris, pent vær. Godt snurpefiske nordvest av Skalmen til nordvest av Sula. I alt innmeldt 600 fangster på tilsammen 770 000 hl.

20. februar. Sørstlig bris, skyet vær. Godt snurpefiske vest av Sula og utover dagen sørover til Griptarene og Orskjæra og i nordkant av Buagrunnen. 284 innmeldte fangster fra 400 til 6 000 hl, i alt 435 000 hl.

21. februar. Sørlig og sørvestlig lett bris. Noen fangster i nordkant av Buagrunnen i natt. I dag godt snurpefiske nordvest av Sula. Dagsfangst ca. 350 000 hl.

22. *februar*. Sørvest frisk bris. Kasting vest av Skalmen og vest av Sula. Til dels gode fangster, men det ble klaget over sterk strøm. Dagsfangst ca. 286 000 hl.

23. *februar*. Vekslende bris, skyet vær. Godt snurpefiske ved Griptarene. En del kasting ved Storboen og Sula, men få fangster. Dagsfangst ca. 282 000 hl.

24. *februar*. Vekslende, senere nordlig bris med en del sjø. Godt snurpefiske i nordkanten av Buagrunnen og innover mot Orskjæra. Til kl. 24.00 var innmeldt 195 fangster på tilsammen ca. 337 000 hl.

26. *februar*. Godt snurpefiske i nordkanten av Buagrunnen ca. 20 til 25 n.m. av land og 30 n.m. av Bjørnsund. 344 innmeldte fangster på tilsammen 434 000 hl.

27. *februar*. Sørøst bris, økende utover kvelden. Kasting ved Griptarene og nordvest av Buagrunnen. Silda sto dypt, og det ble mange bomkast. Enkelte snurpere fikk til dels store fangster. 63 fangster innmeldt med tilsammen 83 000 hl.

28. *februar*. Sør til sørvestlig sterk kuling og landligge.

1. *mars*. Vest-sørvest kuling med sluddbyger. Landligge.

2. *mars*. Vest-sørvest sterk kuling og landligge.

3. *mars*. Avtagende vestlig kuling. Få båter ute. 1 snurpefangst ved Griptarene.

4. *mars*. Vekslende bris, økende til sørvest kuling. Utseiling og noen få fangster ved Langgrunnsbanken. Det ble meldt om gode registreringer ved Langgrunnsbanken og ved Svatongane, men været var ulagelig og flåten gikk til lands. I alt 25 fangster på tilsammen 15 000 hl.

6. *mars*. Sørvest kuling, stor sjø og landligge.

7. *mars*. Vestlig storm, dreiende sørvest. Landligge.

8. *mars*. Den sterke vinden minket til bris, men øket på igjen utpå dagen. 1 snurpefangst på 2 000 hl ved Geitmaren.

9. *mars*. Sørvest storm, avtagende utpå ettermiddagen, snøbyger. Bare et fåtall båter gikk ut. Innmeldt 5 fangster fra 200 til 3 600 hl. Fangstfelt 10 til 15 n.m. nordvest av Runde.

10. *mars*. Avtagende vind med en del sjø. 36 fangster nordvest av Runde fra 200 til 3 000 hl.

11. *mars*. Vekslende bris, økende til sørvest kuling. 2 snurpefangster nordvest av Runde.

13. *mars*. Sørvest bris, dreiende vestlig og økende til liten kuling. Stor sjø. 1 snurpefangst på 1 700 hl på Mebotnen.

Værforholdene — kuling og storm — i den gjenværende del av mars måned satte en stopper for videre snurpenotfiske.

Tabell 3.

Vintersild fisket med trål i 1967.

Fangstfelt	Fangstmengde i uken som endte den						
	11/2	18/2	25/2	4/3	11/3	18/3	I alt
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Haltenbanken	—	40	512	—	—	—	552
Finnvær	—	1 052	—	—	—	—	1 052
Sulahavet	440	4 154	6 440	—	—	—	11 034
Sletringen	—	52	—	—	—	—	52
Titranhavet	—	189	—	—	—	—	189
Haugjegla	—	243	1 201	—	—	—	1 444
Skalmen	—	746	523	—	—	—	1 269
Storbåen	—	741	—	—	—	—	741
Grippfeltet	549	47	4 742	375	—	—	5 713
Storegga	—	—	—	—	245	118	363
Buagrunnen	—	—	729	1 451	—	—	2 180
Langgrunnsbanken	—	—	—	65	—	—	65
Smølahavet	—	231	1 805	—	—	—	2 036
	989	7 495	15 952	1 891	245	118	26 690

TRÅLFISKET

Oppfisket kvantum trålsild utgjorde i alt 26 690 hl, herav 21 501 hl storsild og 5 189 hl vårsild. Tilsvarende tall i 1966 var: 58 433 hl, 28 874 hl og 29 559 hl.

Deltakelsen var i 1967 atskillig mindre enn i foregående år. Til oppsynet ble det innmeldt 28 lag mot 43 i 1966. Utbyttet for det enkelte trållag utgjorde gjennomsnittlig 953 hl trålsild mot 769 hl i 1966.

Sildetrålingen foregikk for det meste i begynnelsen av sesongen. Senere, da snurpenotfisket slo til, gikk storparten av trålerne over til håving og hjelping, og resultatet ble en etter omstendighetene relativ bra vintersildsesong.

Til oppsynet var innmeldt 14 partrålere, det vil si halvparten av de innmeldte fartøyer. En hadde inntrykk av at de fisket bra. Partråling synes imidlertid å kreve lang erfaring for å gi tilfredsstillende fangstutbytte og lønnsomhet. Denne form for trålfiske beherskes særlig av svenske trålere som har nyttet driftsmåten med meget godt resultat i mange år.

En savner nærmere opplysninger om fisket fra dag til dag.

llandbringelse og bruk av fangsten

Som tabell 1, 2 og 3 viser utgjorde det oppfiskete kvantum vintersild i sesongen 3 996 163 hl. Tabell 4 viser hvor silda ble brakt i land.

Det oppfiskete kvantum vintersild ble i følge Noregs Sildesalslags årsmelding for 1967 anvendt slik:

171 149	hl eksportert fersk
317 079	hl frosset for eksport
23 122	hl frosset til agn
143 212	hl saltet
66 487	hl røket
87 510	hl hermetikk
20 537	hl fersk innenlands
1 130	hl fôr
3 165 937	hl sildemel og sildolje

Tabell 4. Fangstmengde vintersild 1967 brakt i land i de ulike kommuner og fylker.

<i>Ilandbrakt i:</i>	hl	<i>Ilandbrakt i:</i>	hl
Egersund	1 608	Haram	2 488
Hå	1 391	Molde	3 400
Stavanger	13 856	Midsund	10 750
Kvitsøy	1 539	Sandøy	317 174
Tysvær	1 112	Aurkra	14 760
Karmøy	9 633	Fræna	183 990
Kopervik		3 100	Kristiansund N.
Haugesund	6 718	Eide	1 231
<i>Rogaland</i>	38 957	Averøy	181 610
		Tingvoll	1 248
		<i>Møre og Romsdal</i>	2 969 317
Sveio	5 481	Hitra	2 206
Bømlo	1 536	Frøya	67 292
Fusa	23 177	Ørland	6 597
Os	2 722	Bjugn	114 816
Kvinnherad	4 136	Trondheim	29 403
Kvam	880	<i>Sør—Trondelag</i>	220 314
Fjell	33 775	Namsos	50 240
Askøy	77 336	Vikna	4 832
Fana	956	Nærøy	901
Øygarden	2 981	<i>Nord—Trondelag</i>	55 973
Radøy	3 806	Alstahaug	203
Lindås	7 608	Nesna	28 774
Austrheim	1 501	Meløy	28 426
Fedje	4 846	Bodø	33 011
<i>Hordaland</i>	170 741	Vestvågøy	2 068
		<i>Nordland</i>	92 482
<i>Bergen</i>	7 133	Harstad	2 514
Askvoll	5 372	Kvæfjord	4 820
Flora	199 897	Tromsø	8 811
Bremanger	3 854	Skjervøy	53
Vågsøy	214 576	<i>Troms</i>	16 198
Selje	30		
Stryn	1 045	Nordkapp	174
<i>Sogn og Fjordane</i>	424 774	Vadsø	100
		<i>Finnmark</i>	274
Ålesund	118 036		
Sande	39 913		
Herøy	734 270		
Ulstein	113 305		
Hareid	146 256		
Borgund	452 667		

Deltakingen i fisket

Som det vil framgå av nedenstående oppstilling, ble det i 1967 innmeldt til oppsynet i alt 654 lag. Mannskapsstyrken utgjorde 5 692 mann. Både innmeldte lag og antall mann økte noe fra foregående år da tallene var 624 lag og 5 378 mann. En har i tidligere beretninger pekt på at den reelle deltaking i vintersildfisket som regel ligger noe høyere enn innmeldingene til oppsynet viser. Til Noregs Sildesalslag ble det således i 1967 innmeldt fangster på over 50 hl fra i alt 806 lag. Mange av de fartøyer som ikke har meldt seg til oppsynet har hatt annet fiske som hovedfiske, men har fått spredte fangster av vintersild som er omsatt gjennom sildesalslaget.

Innmeldt til oppsynet:

<i>Garnlag:</i>	1965	1966	1967
Drivgarnslag	80	22	10
Settegarnslag	128	55	21
Kombinerte driv- og settegarnslag	16	2	—
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	224	79	31

Snurpenotlag:

Kraftblokkfartøyer og andre dekksturpere	133	290	339
Andre snurpenotlag	61	4	—
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	194	294	339

Andre lag:

Trållag	5	43	28
Hjelpere	106	208	256
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	111	251	284

Med alle disse lag deltok i 1965, 1966 og 1967 henholdsvis 5 226, 5 378 og 5 692 mann. Tallene viser en noenlunde jevn stigning i disse 3 årene, noe som skyldes den sterke ekspansjon i kraftblokkfisket og hjelpevirksomheten.

Til oppsynet ble det denne sesongen innmeldt i alt 31 garnlag med en samlet besetning på 223 mann, gjennomsnittlig 9,5 mann på drivgarnsbåtene og 6,1 mann på settegarnsbåtene. Sammenliknet med 1966, da innmeldte garnlag utgjorde 79, er det en prosentvis tilbakegang i flåten på 61 prosent. Den prosentvise tilbakegang fra 1965 til 1966 utgjorde 65 prosent. Med en slik utvikling er det meget som tyder på at garnfiske etter vintersild er i ferd med å dø ut, i særlig grad synes dette å gjelde drivgarnsfisket.

Antall innmeldte snurpenotlag utgjorde 339, med en samlet besetning på 3 878 mann, gjennomsnittlig 11,4 mann pr. fartøy. I 1966 ble det innmeldt 294 snurpenotlag med en samlet besetning på 3 322 mann. Samtlige snurpere nyttet ringnot og kraftblokk, i motsetning til i 1966 da 4 snurpere fanget med den tidligere vanlige type not og dorryer.

28 trållag med en samlet besetning på 136 ble innmeldt til oppsynet. Gjennomsnittlig antall mann pr. fartøy var 4,9. I 1966 var antall innmeldte lag 43 og mannskapsstyrken 226 mann. Deltakelsen i vintersildfiske med tråll synes å variere sterkt fra år til år, 15 færre innmeldte lag til oppsynet i 1967 enn i 1966 behøver nødvendigvis ikke bety at interessen for dette fangstredskap er avtakende. I 1965 var det f.eks. bare innmeldt 5 trållag til oppsynet, så det ligger vel nærmere å anta at fangstforholdene det enkelte år er sterkt medbestemmende når det gjelder deltakingen i trålsildfisket.

Til oppsynet ble innmeldt i alt 256 hjelpere med en samlet besetning på 1 455 mann. Tallene i 1966 var henholdsvis 208 og 1 243. Antall hjelpere på vintersildfisket har i de senere år økt betydelig. I 1964 ble det til oppsynet innmeldt 85 hjelpere. Dette gir en totaløkning på hele 171 hjelpere fra 1964 til 1967. Størst var økningen fra 1965 til 1966 med 102 hjelpere.

Den store økningen i tallet på hjelpere gjenspeiler det stigende behov for hjelpefarkoster som har fulgt med gjennombruddet av og ekspansjonen i snurpefisket med ringnot og kraftblokk.

De til dels eventyrlig store fangster som er tatt med ringnotene ville ikke kunne vært berget uten medvirkning av et større antall hjelpefarkoster.

I følge Noregs Sildesalslag leverte følgende antall lag fangster på over 50 hl:

	1965	1966	1967
Garnlag	266	135	44
Snurpenotlag	318	382	418
Trållag	127	76	29
Hjelpere	181	303	315

Forskjellig

Forlis

Under vintersildfisket totalforliste 2 kraftblokkbåter, nemlig M/K «Ullasund» av Bergen og M/KR. «Polarøy» av Tromsø. M/K «Ullasund» forliste den 24. februar nordvest av Orskjæra på vei inn til Kristiansund N. med fangst. M/KR. «Polarøy» forliste under innhåving av sild på Sulafeltet den 21. februar. Mannskapene på begge farkoster ble berget.

Sunnhetstilstanden — Ulykker

Sunnhetstilstanden blant fiskerne under fisket var så vidt en har brakt i erfaring meget god. En har ikke mottatt melding om epidemiske sykdommer av noen art, og heller ikke om større ulykker blant fiskerne.

Utenlandske fiskere

Fra oppsynsjef Andr. L. Giskes rapport om vintersildfisket 1967 siteres: «Man iakttok mange flere utenlandske sildebåter denne sesong. Man la særlig merke til at øst-tyske og polske fartøyer fisket ved kysten, og dessuten svenske og en del danske båter som driftet med partrål. En hadde inntrykk av at de svenske båter fisket ganske godt. Den vanlige russeflåten deltok også i stort antall. Under dette vintersildfisket ble utenlandske fiskebåter oppbrakt for ulovlig fiske innenfor grensen. Således ble der den 16. februar oppbrakt to øst-tyske trålere av O/S «Heimdal». Den 17. februar brakte O/S «H.U. Sverdrup» en øst-tysk tråler til Kristiansand N. for samme forsee'se. Den 27. februar kom O/S «Heimdal» inn med fire svenske trålere på grunn av ulovlig fiske vest for Griptarene. Samtlige ble ilagt bøter og inndragning.»

Redskapstap og slitasje

Bortsett fra tapet av ringnøtene som hørte til de to forliste kraftblokk-snurperne, og noen få sett med settegarn som gikk tapt under uvær på Bøfølingen, har en ikke kjennskap til nevneverdig redskapstap under vintersildfisket i 1967. Derimot var det atskillig slitasje på ringnøtene, og som følge herav fullt opp å gjøre for bøteriene i sesongen. Årsaken til slitasjen skyldtes etter oppsynets mening i vesentlig grad uvanlige strømforhold på Sulafeltet. Strømforholdene førte til riving av noten i ringene og på snurpe-linene, og i ikke få tilfeller rev propellene i stykker nøter under manøvrering på feltet.

Støtte til vintersildfisket 1967

Det ble også i 1967 stillet til disposisjon støttemidler for vintersildfisket. En viser i denne forbindelse til Noregs Sildesalslags årsmelding for 1967, der det er gjort nærmere rede for statsstøtten og bruken av støttemidlene.

Flyleting etter sild

Det ble i likhet med tidligere sesonger stillet midler til disposisjon for leting etter sild fra fly. Slik værforholdene artet seg under vårsildfisket ble det imidlertid ikke aktuelt med flyleting.

Vintersildoppsynet

Det ble heller ikke i 1967 satt oppsyn sør for Stad.

Nord for Stad ble oppsynet satt den 2. februar og hevet den 1. april.

Om oppsynets arbeid nord for Stad foreligger beretninger fra oppsynsbetjentene Johan Runde om bord i O/K «Utvær» og Ole Rangsæter om bord i O/S «Havstein».

Fra oppsynsbetjent Johan Rundes beretning om oppsynstjenesten gjengis i utdrag: «I den tid vi var ute i oppsynet var vi stasjonert fra Sula i nord til Ålesund i sør. Man fulgte således sildefisket under hele sesongen. Vi har hatt 27 tvistesaker til behandling, som for det alt vesentlige er brakt til avslutning. Straffesaker har man ikke hatt dette år.» «Sesongen for oppsynet har forløpt normalt, og da det nu snart er bare snurpere igjen så blir konfliktstoff redskapsklasser i mellom snart en saga blott, men de skader som blir gjort er til gjengjeld av store dimensjoner og det gjelder store beløp.»

Fra oppsynsbetjent Ole Rangsæters beretning gjengis i utdrag: «Også denne sesong har oppsynets arbeid vært av forebyggende art. Det har vist seg at i den senere tid har mange snurpebåter unnlatt å male reg.merket på, lodde- og slepebåtene. Vi har derfor denne sesong foretatt merkekontroll når båtene har ligget i havn, og man har gitt 126 pålegg om å male merket på, innen 8 dager. Påleggene ble stort sett etterkommet.» Fra et avsnitt om Sildeoven i beretningen siteres: «Etter at snurpefisket har forandret seg i de siste årene, med store ringnøter som både settes ut og hales inn fra hovedfartøyet, er det nødvendig å få lovfestet bestemmelser om avstand fra en ringnot som er satt i sjøen ved passering av noten. Videre lovfestet bestemmelse om lys på notflåen når noten står i sjøen, (for å markere noten om natten).»

Tabell 5.

Drivgarnslag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster										Lett- Båter	Garn		Mann
	I alt	Gj.sn. laste- evne i hl	Med gummi- flåter	Særlig utstyr — antall								Driv- garn	Sette- garn	
				Radio- mot- takere	Radio- sen- dere	Ekko- lodd	Radar	Asdic	Komm.- anlegg	Peile- apparat				
Nordland	1	900	—	1	1	1	1	—	—	—	1	80	—	11
Sør-Trøndelag.	2	450	1	2	2	2	—	—	—	1	1	115	—	16
Møre og Romsdal . . .	6	708	1	15	6	9	2	—	—	5	2	463	—	60
Sogn og Fjordane . . .	1	800	—	1	1	2	—	—	—	—	1	60	38	8
I alt	10	685	2	19	10	14	3	—	—	6	5	718	38	95

Tabell 6.

Settegarnslag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Møre og Romsdal . . .	2	540	—	6	2	2	—	—	—	—	2	—	48	11
Sogn og Fjordane . . .	3	367	—	5	4	4	—	—	—	1	2	—	103	17
Hordaland . . .	7	514	1	12	7	7	—	—	—	—	—	—	262	46
Rogaland	9	492	1	14	9	11	2	—	1	3	1	—	540	54
I alt	21	486	2	37	22	24	2	—	1	4	5	—	953	128

Tabell 7.

Snurpenotlag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster									Lettbåter m/motor				Notbåter m/motor			Snurpe nøter	Mann
	Ant.	Gj.sn. laste- evne i hl	Særlig utstyr — antall							I alt	Stål, alumi- nium, plast	Tre	Herav båter med ekko- lodd	I alt	Stål, alumi- nium, plast	Tre		
			Radio- sen- dere	Radio- mot- takere	Ekko- lodd	Ra- dar	As- dic	Komm. anlegg	Peile- appa- rat									
Finnmark . .	12	2 088	14	23	15	12	12	4	8	17	8	9	9	1	1	—	13	136
Troms	28	2 441	31	60	33	28	31	23	19	51	12	39	28	1	1	—	28	343
Nordland . .	44	2 243	45	90	53	42	44	26	12	80	19	61	42	2	1	1	49	510
Nord- Trøndelag	1	3 500	1	3	1	1	1	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	12
Sør- Trøndelag	25	2 118	25	58	29	22	24	15	12	38	25	13	19	1	—	1	25	279
Møre og Romsdal.	129	2 189	139	252	148	108	124	70	42	181	72	109	71	12	6	6	133	1 437
Sogn og Fjordane .	16	2 203	18	42	19	16	15	5	15	19	6	13	11	4	2	2	17	182
Bergen	7	2 357	7	11	7	7	7	2	11	11	4	7	6	3	2	1	7	83
Hordaland .	60	2 892	66	155	64	60	68	30	40	96	40	56	37	14	8	6	64	707
Rogaland . .	12	2 690	12	22	12	11	12	8	8	18	8	10	10	4	3	1	13	134
Vest-Agder .	4	1 600	4	5	4	5	4	—	3	5	3	2	1	—	—	—	4	43
Oslo	1	4 000	1	1	1	1	1	—	2	1	—	1	1	—	—	—	1	12
I alt	339	2 357	363	722	386	313	343	183	172	518	197	321	236	42	24	18	355	3 878

Tabell 8.

Trål-lag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster									Lettbåter	Trål	Mann
	Antall	Med gummi- flåter	Særlig utstyr — antall									
			Radio- sendere	Radio- mot- takere	Ekko- lodd	Asdic	Radar	Komm. anlegg	Peile- app.			
Møre og Romsdal.	10 ¹⁾	—	21	11	13	1	10	—	2	3	22	61
Hordaland	1	—	1	2	1	—	1	1	2	—	2	5
Rogaland	11 ²⁾	2	11	15	11	1	6	1	4	1	20	46
Vest-Agder	6 ³⁾	2	6	8	6	1	5	—	—	—	10	24
I alt	28	4	39	36	31	3	22	2	8	4	54	136

1) Herav 3 partrålere.

2) Herav 6 partrålere.

3) Herav 5 partrålere.

Tabell 9.

Hjelpelag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster										Lett- båter	Not- båter	Mann
	Antall	Gj.sn. laste- evne i hl	Med gummi- flåter	Særlig utstyr — antall									
				Radio- sendere	Radio- mot- takere	Ekko- lodd	Radar	Asdic	Komm. anlegg	Peile- apparat			
Troms	10	900	2	10	16	10	2	3	2	3	1	—	54
Nordland	29	711	6	30	43	30	7	9	6	3	9	3	170
Sør-Trøndelag.....	22	793	3	22	33	24	2	7	5	2	21	—	133
Møre og Romsdal.....	85	901	7	85	139	96	31	14	24	15	54	2	501
Sogn og Fjordane	22	777	12	22	45	24	4	2	3	13	8	—	129
Bergen	2	1 950	—	2	6	1	2	—	—	1	—	—	10
Hordaland	46	870	17	47	83	48	10	5	4	19	11	—	252
Rogaland	35	896	19	35	66	40	12	1	6	10	11	—	182
Vest-Agder	4	425	—	4	7	4	—	—	1	1	—	—	16
Buskerud	1	800	1	1	3	1	—	—	—	—	1	—	8
I alt	256	854	67	258	441	278	70	41	51	67	116	5	1 455

